

Resum executiu

Característiques generals

Planificació

- Transversalitat**
- La llei ha de ser **transversal** i incidir de forma concreta en **tots els sectors implicats** en el canvi climàtic
 - Les consideracions climàtiques han de formar part de tots els **plans sectorials**, en especial la **planificació urbanística i territorial**
 - S'ha d'evitar un pla de canvi climàtic extern funcionament de cada sector

- Objectius**
- S'han de marcar objectius de reducció d'emissions o "pressupostos de carboni" que siguin **clars i a curt termini** (anuals o cada pocs anys): els objectius generals s'han de convertir en fites concretes
 - En alguns casos s'indicava que les emissions 0 s'han d'assolir molt abans de 2050
 - Els objectius de reducció d'emissions han de ser **vinculants i per sectors**

- Avaluació**
- És fonamental una diagnòsi del punt de partida de cada sector
 - Es planteja la necessitat d'un organisme per avaluar i supervisar el compliment dels objectius i la suficiència de les mesures
 - És necessari disposar de les dades i indicadors adequats per tal d'avaluar tant el punt de partida com l'evolució

Eines i mecanismes per aconseguir el canvi*

- Caràcter vinculant**
- La llei ha de ser capaç de garantir que els objectius es compleixin
 - De forma pràcticament unànime, es conclou per tant al procés participatiu que la llei ha de tenir la capacitat **d'imposar sancions** als incompliments

- Incentius i subvencions**
- La llei hauria de preveure **subvencions** perquè ciutadania, empreses i administracions avancin cap a la reducció d'emissions.
 - Es plantegen subvencions per a l'eficiència energètica en **edificis i maquinària**, la instal·lació de sistemes de **generació renovable** o l'adquisició de **vehicles elèctrics**
 - També es planteja la necessitat d'**eliminar les subvencions** (més o menys visibles) **als combustibles fòssils** i una revisió global de la fiscalitat (veure apartat específic).

- Sensibilització**
- Un àmbit fonamental identificat és la necessitat de **conscienciar a la ciutadania, empresariat i administracions**.
 - Es proposa reforçar l'**educació ambiental** a tots els nivells de formació reglada

- No és suficient treballar només amb persones en edat escolar sinó que també cal realitzar **campanyes de sensibilització** dirigides al conjunt de la ciutadania
- Durant el procés s'ha identificat la burocràcia administrativa com un dels obstacles que dificulten la lluita contra el canvi climàtic
- S'assenyala específicament la necessitat de simplificar la tramitació de **sistemes de generació renovable**
- També s'ha considerat important que la pròpia administració lideri el canvi que proposa per al conjunt de la ciutadania
- En concret l'administració ha de calcular el seu impacte sobre el canvi climàtic, així com apostar per les energies renovables i el transport sostenible en el seu funcionament

*en ordre de prioritat o freqüència de les aportacions durant el procés, de major a menor

Fiscalitat

- Destaca durant el procés participatiu la importància de l'existència d'un pressupost i recursos humans específics i suficients per desenvolupar les polítiques de canvi climàtic
- Es planteja concretament la creació d'un "fons climàtic" o "fons de carboni" per finançar o recompensar les activitats que suposin una reducció d'emissions o adaptació al canvi climàtic
- Es planteja que el fons de carboni es financii amb impostos finalistes
- Els impostos proposats inclouen a vehicles i a les activitats que suposin majors emissions de CO₂ en general
- Més enllà dels impostos i subvencions amb finalitat específica, s'ha de fer una **revisió global de la política fiscal** per tal de:
 - Evitar subvencions als combustibles fòssils
 - Baremar o incorporar criteris a altres línies de subvenció en funció de l'impacte climàtic
 - Incorporar bonificacions o deduccions fiscals en activitats que propiciïn la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle

Nota: Només a a la mesa del sector de serveis es va concloure que no era convenient establir un sistema fiscal que gravi les activitats contaminants per finançar les polítiques climàtiques

Àmbits temàtics concrets

En el procés participatiu han destacat els següents sectors, sobre els quals s'han fet les propostes que es sintetitzen a continuació.

Energia

De forma gairebé unànime es conclou que és necessari aspirar a descarbonitzar el sistema energètic, és a dir, passar a **un sistema 100% basat en renovables**

Dins l'àmbit de generació de renovables, afavorir l'autoconsum i trobar mesures per **compensar l'anomenat "impost al sol"** ha destacat com a principal prioritat.

També es planteja la necessitat d'aconseguir una **reducció del consum energètic**.

Tot i que son competències d'àmbit estatal, s'assenyala la necessitat de **substitució de combustibles**, així com un **programa de tancament de les centrals elèctriques tèrmiques**. Una nova estratègia energètica amb una generació descentralitzada d'energia que promogui la microgeneració i les energies renovables.

Es posa damunt la taula la necessitat de blindar Balears contra les prospeccions de combustibles fòssils.

Un **pla específic d'eficiència energètica a habitatges** també s'identifica com una línia prioritària.

Transports i mobilitat

La necessitat d'un pla integral de transport destaca com a proposta freqüent en aquesta línia, que hauria de **prioritzar el transport públic i el no motoritzat** per damunt del vehicle privat.

Destaquen com a mesures concretes la necessitat de plans o sistemes de mobilitat concrets per a empreses o entorns amb elevats nombres de treballadors, i l'impuls de sistemes de carsharing (vehicle compartit).

Destaca també la importància del vehicle elèctric. En concret, es proposa avançar a un model de 100% vehicles elèctrics, a ritmes que depenguin de cada illa, incentius per a afavorir l'adquisició de vehicles elèctrics, i la substitució de flotes de vehicles per elèctrics.

Els vehicles de lloguer s'identifiquen com a una flota clau en la que implementar la mobilitat elèctrica. En alguns casos es proposava també establir limitacions en aquesta activitat, mentre que en altres no hi havia consens al respecte.

Si bé suposa emissions inferiors al transport aeri, el transport marítim s'identifica al procés participatiu com un àmbit on actuar per reduir la contaminació.

Petjada de carboni

S'assenyala el mètode de càlcul de petjada de carboni com a indicador i etiqueta fàcilment comprensible de l'impacte al canvi climàtic de determinades activitats o productes.

Per a l'administració i les empreses, es proposa l'obligatorietat de calcular la petjada de carboni.

Per als productes, en especial els agraris, es planteja l'etiqueta de petjada de carboni com a oportunitat per fomentar el consum de producte local, així com una eina d'informació i sensibilització al consumidor.

Altres sectors

Durant el procés participatiu es van posar altres àmbits concrets damunt la taula amb una incidència sobre la política climàtica:

Una bona gestió dels **recursos hídrics** per minimitzar-ne les pèrdues i la necessitat de dessalació

Accions de forma transversal al sector del **turisme**, atesa la importància que té com a sector econòmic i consumidor d'energia.

Protecció d'espais naturals i ampliació de zones protegides davant la pressió afegida que suposen els impactes del canvi climàtic.

Les **TICs i la tele administració**, com a oportunitats per diversificar el model econòmic i reduir la necessitat de desplaçaments.

El **sector agrari**, per adaptar-lo als riscos que suposa el canvi climàtic, així com avançar en sobirania alimentària i agricultura ecològica.

Gestió dels **residus** pel seu potencial impacte sobre el canvi climàtic i el potencial

Principals reptes

Preocupacions, reptes i dificultats que es van identificar durant el procés i que la llei de canvi climàtic haurà d'encarar per tal de garantir una normativa adient.

Cal fer una integració efectiva de les **energies renovables en el territori**, i la importància de definir adequadament quines ubicacions poden ser aptes per a aquestes tecnologies

Manca de competències

Canvis de govern – i per tant necessitat de consens. Ha de ser una llei perdurable en el temps

Dificultat de l'encaix territorial per a les energies renovables. **Conflicte paisatgístic**

Necessitat de **recursos econòmics i humans** a l'administració

Poca **conscienciació mediambiental** i per tant dificultat per prendre mesures

Dificultats de **mobilitat sostenible** per la realitat urbanística/territorial

Grups d'interès o pressió que puguin oposar-se a determinats canvis